

FÖRSLAG TILL

KLIMATFÄRDPLAN 2050

för Stockholmsregionen

Förord

Klimatfärdplanen är en vägledande, strategisk handlingsplan för länets energi- och klimatarbete som är kopplad till genomförandet av RUFSS 2050. Syftet är att visa hur regionens klimatmål kan nås enligt RUFSS 2050. Regionens klimatmål bygger på de globala, europeiska och nationella riktlinjerna och målen.

Färdplanen har status som ett planeringsunderlag enligt plan- och bygglagen 7 kap 5 §. Det innebär att kommunerna och statliga myndigheter ska använda sig av underlaget i sin planering.

Den regionala klimatfärdplanen 2050 ska bidra till att samordna och regionalisera nationella, lokala och enskilda satsningar. Dagens och framtidens insatser behöver långsiktighet, samt ett helhetsperspektiv och ett regionalt sammanhang. Färdplanen skapar en nödvändig struktur för det. Sektorer som ingår i färdplanen är byggd miljö, transporter, industri samt jord- och skogsbruk. Klimatanpassning tas inte upp. Arbetet med att ta fram den regionala klimatfärdplanen leds av tillväxt- och regionplaneförvaltningen och länets miljö- och samhällsbyggnadsråd. Tillväxt- och regionplaneförvaltningen ansvarar för process- och projektledning tillsammans med en regional arbetsgrupp som har stöttat i arbetet med att ta fram färdplanen. Följande organisationer är representerade: Länsstyrelsen i Stockholms län, Kommunerna i Stockholms län, Trafikverket Region Stockholm, Stockholms stad (miljöförvaltningen), Trafikförvaltningen, Stockholms läns landsting och Hållbarhetsavdelningen, Stockholms läns landsting.

Klimatfärdplanen ska efter remiss och justering lämnas till landstingsfullmäktige för beslut 2018.

Hanna Wiik

Förvaltningschef, tillväxt- och regionplaneförvaltningen

Innehåll

Förord	5
Den regionala klimatfärdplanen 2050 – ett vägledande dokument.....	7
Vägen till en region med netto-noll-utsläpp 2045	9
Bebyggelsesektorn: omställningen har kommit långt men mer behöver göras	14
Transportsektorn: nu måste omställningen börja på allvar	19
Industrisektorn har mycket att vinna på en klimatomställning.....	29
Agrarsektorn: liten i Stockholms län, men med stor potential	33
Markanvändningen: framtida bebyggelsestrukturer är lika viktiga som energiomställningen	36
En utökad regional produktion av förnybar och återvunnen energi.....	40
Länets globala klimatavtryck behöver minska	42
Genomförande, uppföljning och utvärdering.....	44
Bilagor	47
Värdefulla websidor och källor för klimatarbetet.....	50
Ordlista och förklaringar	51

Den regionala klimatfärdplanen 2050 – ett vägledande dokument

Vårt klimat förändras snabbt, främst genom mänskliga aktiviteter. Växthusgasutsläppen måste minska för att bromsa klimatförändringarna. Samtidigt måste det vidtas åtgärder som hanterar både nuvarande och kommande effekter. Båda dessa åtgärdsområden kräver nya lösningar, insatser från hela samhället och stora investeringar. Målet för världen, Europa, Sverige och Stockholms län är en skyndsam övergång till ett fossilfritt, utsläppsnått och klimattåligt samhälle.

Global enighet: 2-gradersmålet måste infrias

I Paris i december 2015 enades världens länder om ett nytt bindande klimatavtal som ska börja gälla senast år 2020. Den globala temperaturökningen ska hållas långt under 2 grader, helst ska den stanna vid 1,5 grader. Avtalet ratificerades av EU som därmed satte ramen även för Sveriges klimat- och energiarbete. Avtalet i sig trädde i kraft i november 2016 och nu fortsätter arbetet med att genomföra det. Till avtalet är också två andra viktiga FN-dokument och utvecklingsprocesser kopplade: städernas klimatvänliga utveckling inom Habitat III och Agenda 2030 med 17 hållbarhetsmål som världssamfundet har enats om. Båda processerna har tydliga budskap: den globala uppvärmningen måste stoppas och klimatarbetet måste kopplas till en hållbar utveckling där de planetära gränserna sätter ramarna, där ekonomin är medlet och samhällets välmående är målet.

EU:s klimat- och energipaket har ambitionen att minska växthusutsläppen med 40 procent till 2030, i jämförelse med 1990. Klimat- och energipaketet består av tre delar: direktivet om handel med utsläppsrätter (40 procent av EU:s totala utsläpp inklusive flyg i Europa), ansvarsfördelningen för utsläppsminskningar generellt mellan EU-länderna, samt direktivet om koldioxidinfångning och lagring. Målen om förnybar energi och energieffektivisering är motiverade utifrån flera skäl, både på grund av klimatfrågan samt av ekonomiska- och energisäkerhetsskäl. Även de europeiska dokumenten uppmärksammar många positiva bieffekter med klimatarbetet.

Klimatlag med nya nationella utsläppsmål: Alla måste ta itu med klimatfrågan

Som tredje land i världen efter Danmark och Storbritannien lär Sverige få en klimatlag som fungerar som ett politiskt ramverk från och med 2018. Det innebär att alla politiska och samhälleliga insatser måste bidra till en minskad klimatpåverkan. Målet för Sverige är netto-noll-utsläpp av växthusgaser 2045 inom landet, med följande viktiga nyckeltal (utan utsläppshandel):

- Minskade utsläpp med 85 procent (i jämförelse med 1990), samt delmålen minus 63 procent till 2030 och minus 70 procent till 2040.
- Resten kan tillgodoräknas genom klimatinvesteringar och kolsänkor inom och utom landet.
- Särskilt mål: minus 70 procent inom transportsektorn till 2030 (i jämförelse med 2010, exklusive inrikesflyget).

Utöver klimatmålet i sig har Sverige också miljökvalitetsmål som påverkar de territoriella utsläppen. Det som är viktigast i sammanhanget inom den fysiska planeringen är miljömålen God bebyggd miljö och Begränsad klimatpåverkan. Planläggning på regional och kommunal nivå är ett särskilt viktigt verktyg i sammanhanget. Den ska enligt plan- och bygglagen, PBL, visa hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter, samt mellankommunala och regionala förhållanden. Därmed ska den bland annat främja *en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt, en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens och bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet* (PBL 3 §).